

Небојша Лапчевић

ШЕТЊА ТЕМАТСКИМ ПАРКОВИМА МИЛАНА ВУЧИЋЕВИЋА

Милан Вучићевић, *Одах и шум*,
„Багдала”, Крушевац, 2019.

У поетски опус Милана Вучићевића треба читалачки сасвим уронити, упијати, доживети га. Након објављених песничких књига *Торзо њојесења* (1995), *Свебдења* (1997), *Дојламсавања* (2000), *Пајирићи, ила-вейи* (2005), *Одблесци* (2008), *Песме ниши* (2011), *Одломци о њозном* (2016), пред читаоцима је и збирка *Одах и шум*, у издању Књижевног клуба „Багдала”.

Вучићевић је песник позамашне литерарне ерудиције, који вештаст-веним чулима послушкује, види, осећа и предосећа свет око себе, и у три песничка поглавља, рекло би се, у три концентричне поетске шетње усклађује речи, стихове, тачке у пасторалну хармонију особеног сензибилитета. Његова поезија је уцеловљене али сложене структуре, где се преламају делови и структура. Заправо, речи које је намислио у дугим шетњама су нуклеус многим фасцинацијама, кодовима, сведочанствима, вежбама, одломцима, или куту неба где се све смирује у стихованим заносима и симболима о позном. Према Милошу Петровићу (*Ка исказном*, Багдала, 2019), „песме Милана Вучићевића саграђене су као фрагментарни искази током шетње пределима крај мора, крај спрудова, Мораве, поред Жиче; ноћу, слабо осветљеном улицом, те описи, структуре, цртице, стања, сећања... Међутим, иако се нуде чулном опажају, реалне појаве се шире у свести исказног субјекта као његов интенционални доживљај”. Песник шета и пева у својим паралелним световима... Меандри у побочним стиховима између заграда

рефлексивно нас подсећају да је Сунце било Бог, као у „Песма, белешка”: „Налик неочекиваној видљивости / тиховања / о златном пресеку / Богу / окретној окрутности / преогромности.”

Нити паучинасто прожимају, фотографски памте литературу, сликарство, музику, сцену... Градивни материјал је обилан у стиховима („пихтијаста видљивост”, „потмула загриженост”, „изнурујуће игре папирџима”, „стазе комараца обожења”, „позне пунине”, „тамна плавет сенке”...); усудио бих се рећи, истргнуте из *џраслика*, које ће се догодити, рецимо, уз присуство сина на морској стени, ка плавети „присутност давних паведрина у покушају”, са старијим братом пред „светлости-сликама дрхтећи ка неким Целановим песмама”, са Милановим оцем Малишом „док истовремено држи свог сина за руку”. Додир у *џројном колу*, руку оца, сина и унука спона је за нераскидиви лирски ланац његовог рода. Отуда стихови у песми „Авраам и Исак”: „Замишљам... онај тренутак у коме се очева рука / и нож претварају у јасну прапукотину предела...” „Шетња са сином евокативна је компензација за своје доживљаје са оцем” (Мићо Цвијетић, *Племенићи Калемци*).

Вучићевић попут античког песника пева да би и сам учествовао у песничкој слици која је његов смирај, а потом, својим делањем гради песничку слику да би је опевао... Ево примера у песми „Игра, описи”: „Кишобраном благо ударим по ниским гранама воћњака да бих гледао како густе латице разносе ветар”. Делатник-песник потврђује овај *узалудни џосао* док му на лице падају лирске капљице отресене кишобраном, е да би само записао латице стихова у покислу свеску. Свој *рад* је уградио у строфу. Он није тек неми посматрач спољашњег света који импрегнира у своју жижу интересовања, већ је уморни делатник, *изнурени ум* који често станује у својим имагинацијама и асоцијацијама.

Позиви и призови из детињства и завичаја постоје у уобличеним формулама по античким или христолошким (троипостасним) принципима. Усхођења ка небеским лествицама крећу дугим шетњама кроз магловите пределе (Багдала, Морава, Расина, Слободиште...) чије је стазе песник утабао, баш као што нобеловац Петер Хандке шета својом литерарним путељком оивченим каменчићима, старим шкољкама, костима, биљним плодовима... Тако *оџрађен* специфичним реликвијама, уметник из средишта *храма*, са безбедне даљине све боље види, и ритуално пева о спољашњем, урушеном свету. Збирка *Одах и шум* својеврсни је одзив, ехо његових претходних књига у *неочекиваној џреџознајћивосџи* са свим даровима поезије. Унутарњим ухом резонантно чује шумове, рафинирано расуте у микрокосмос. Неусклађеност са својим недаћама у значењском смислу уподобљава у меким, тананим полиптисима, сва механичка чула цивилизације. Исказно *Ја* проходи кроз нанос снеговитих сећања „снежно поље налик крилима анђела”

отапа и разлаже у неким прозним сложеницама. Такве су песме: „Са сином на морској стени”, „Песме преписане из дневника”, „Улазак, fuga; Две ранојесење вероватноће”. То је видљиво из рецензије Живограда Недељковића: „Кратко растојање, низови унутрашњих запрека који стварности дају другачије обресе, боју, тон, заправо су сама срж поетике Милана Вучићевића.”

Ако пођемо од Вучићевићеве запитаности шта је *Мисија њесника* (часопис *Повеља*, 2/2020), у рубрици *Песников избор*, он наставља интервал који ће му у будућности отворити неколико тренутака дубљег и чистијег сливања са матерњом мелодијом језика. Међутим, његова поетика се налази у калупима и моделирањима од глине, сасвим довољним да испуне мисију песника. Тих петнаест репрезентативних песама су бројаница од белутака, глине, разгледница, војних топонима... Мрачни зазив *Шејачу* за мобилизацију он прожима дубоком суживљеношћу са kotaма на војној карти, где учртава минска поља: *црни јелак, смоница, одаје, бојомољнишће, њалеж, гуја рудина, сџаро лојзе...* Током непрестаног ишчекивања у рову он мирно шапуће своју прошлост: *чишам њесму!* Тај контраст, контрапункт у стално настајућим певањима наговештава снажни отпор песника. „Војна вежба, ноћ / на тренутак сам заборавио да сам мобилисан... / тог летњег освита” (*Песме њрејисане из дневника*). Мрачни зазив *Шејача* прате нове *Фује* испуњене енергијом и пунокрвним полетом. Нотна аура наткриљује топло озрачје и мелодијски низ тоналитета, а све усклађено са лирским равнотежама у целом Вучићевићевом опусу.

Песмом „Још један Диреров портрет, потом шетња” асоцира се на Диреров изнурени позив на свемир, ренесансно сазвежђе утиснуто у графику *Меланхолија*. Загонетно мутна крилата женска фигура као персонификација меланхоличног стања загледа сцену испред себе. И стих „одломак мутант, покушај полукстазе... / сржине / несамоће”, поставља питање: да ли смо то ми, данас, у овом свету?

Поезија Милана Вучићевића поезија је *мирне зајишаносџи*, особите зналачке просејаности, модерног сензибилитета, она која има светлу будућност и универзалну вредност, где *свеџи сџиш о њозном* његова је самоспознаја.